

Posudek školitele diplomové práce

B C. M A G D A P O L A N S K Á

ILUSTRACE V TISKU TZV. *PÁN RADY* (1505)

(Univerzita Karlova v Praze, Filozofická fakulta, Ústav pro dějiny umění, 2014)

Téma této diplomové práce není právě standardní – ba naopak: je českými dějinami umění, až na několik málo výjimek (především Mirjam Bohatcová), spíše zanedbávané a opomíjené. Je to česká knižní ilustrace 16. století – v tomto případě dřevořezy, které ilustrují moralistní spis *Pán rady*, vydaný v Praze roku 1505 nejspíše anonymním Tiskařem Pražské bible. Není to téma snadné a to nejen pro *lacunae* v dosavadním bádání o tomto tisku. K jeho náročnosti přispívá také to, že práce je sice předkládána na Ústavu pro dějiny umění, ale při jejím zpracování není možné opomenout jak knihovědný přístup, tak hlediska literární historie a historie obecné.

Kromě „Úvodu“ (s. 7–9) a „Závěru“ (s. 66–68), se diplomová práce Magdy Polanské skládá z jedenácti logicky seřazených kapitol (# 2–12). Nejdříve je důkladně rekapitulována historie bádání o *Pánu rady* a následně je třeba ocenit zařazení kapitoly o Hynkovi z Poděbrad a skladbách tzv. *Neuburského sborníku* (#3, s. 15–21), u nichž byla dříve shledávána příbuznost s textem *PR*. Následovně diplomantka podává stručný přehled české ilustrované tištěné knihy do roku 1505 s důrazem na tzv. *Pražskou bibli* z roku 1488 a jejího tiskaře (# 4, s. 22–26). Další kapitoly diplomové práce představují detailní popis a rozbor jak textu, tak ilustrací tří zachovaných exemplářů *PR* (# 5–8, s. 27–47). Jako východisko zdůrazňuje (s. 7), že „ilustrační cyklus se kládá ze dvou jasně odlišitelných částí. Prvních pět dřevořezů tvoří štočky z tiskařovy starší zásoby. Dalších dvanáct bylo nově vyhotoveno – a to s největší pravděpodobností ve Štrasburku – anonymním Mistrem českého Petrarky. V diplomní práci je dále věnována důkladná pozornost vůdčí postavě štrasburského knihtisku přelomu 15. a 16. století, Johannu Grüningerovi (# 9, s. 48–53) a následně Mistrovi českého Petrarky (# 10, s. 54–56). Zde je detailně analyzován především ikonograficky ne zcela standardní titulní dřevořez českého překladu Petrarkova spisu *Knihy dvoje o lékařství proti Štěstí a Neštěstí* z roku 1501. Při současném stavu poznání je proto akceptovatelný autorčin názor, že „pro dřevořez českého tisku [...]

mohl jako předloha sloužit některý z rukopisů vytvořených v druhé polovině 15. století“ (s. 56).

Nepřekvapí, že Magda Poláková v mnoha podstatných ohledech akceptuje a následuje výsledky recentního knihovědného bádání doc. Petra Voita. (Na povážení by byl spíše opak!) Tam patří nejedna z tezí, které jsou východiskem její práce a které dále rozvíjí. Z tohoto hlediska si pozornost zaslouží zejména # 11 & 12 (s. 57–65), které obsahují řadu nových poznatků k původu a významu ilustrací *PR*.

Několik poznámek in margine. Ocenit je třeba diplomantčina vyjádření k metodě práce s tímto, pro historika umění ne právě obvyklým materiálem (s. 8, 50, 65-67). – Kvalitní a velmi instruktivní je obrazová příloha. – Nemohu souhlasit s použitím termínu „emblémy“ (s. 56). – Nechce se mi věřit, že nebylo možné konzultovat časopis *Italia Medioevale e Umanistica* z roku 1971 (s. 56, pozn. 128).

Ad summam: Předloženou diplomovou práci Mgr. Magdy Polanské považuji za solidní zpracování zvoleného tématu: Ilustrací tisku tzv. *Pána rady* z roku 1505. Za neméně významné však považuji, že autorka poukázala na potřebu analyzovat ještě další české ilustrované tisky ze 16. století (Ctibor Tovačovský z Cimburka, 1539; Vavřinec Leander Rvačovský, 1580). Práci rozhodně doporučuji k obhajobě.

Prof. PhDr. Lubomír Konečný

(30. srpna 2014)